Eduskunta
Verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 7.3.2018, U 9/2018 vp ja U 10/2018

Valtioneuvoston kirjelmät eduskunnalle komission ehdotuksista arvonlisäverodirektiivin muuttamisesta arvonlisäverokantojen osalta sekä pienyritysten erityisjärjestelmän osalta

Valtioneuvoston kirjelmät koskevat Euroopan komission ehdotuksia arvonlisäverodirektiivin muuttamiseksi arvonlisäverokantojen ja pienyritysten erityisjärjestelmän osalta.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa:

1. Ehdotus arvonlisäverokantojen osalta

1.1 Joustavammat alv-kannat

Ehdotus on osa EU:n yhtenäisen arvonlisäveroalueen perustamista edistävää oikeudenmukaisen verotuksen pakettia. Komission 2016 antamassa alv-toimintasuunnitelmassa on tarkoitus mm. korvata nykyiset järjestelyt lopullisilla järjestelyillä, jotka perustuvat määräjäsenvaltiossa tapahtuvan verotuksen periaatteeseen.

Alv-toimintasuunnitelman yhteydessä komissio on ilmoittanut, että määräjäsenvaltiossa tapahtuvan verotuksen ansiosta jäsenvaltioille voitaisiin antaa enemmän liikkumavaraa verokantojen määrittämisessä. Kun tavaroita ja palveluita verotettaisiin määräjäsenvaltiossa, tavaroiden luovuttajilla ja palveluiden suorittajilla ei olisi merkittävää hyötyä sijoittautumisessa alemman verokannan valtioon. Alv-kantojen erot eivät enää häiritsisi sisämarkkinoiden toimintaa, kunhan järjestelmään on liitetty suojatoimia mahdollisten riskien, kuten verotulojen rapautumisen, kilpailun vääristymisen, liiallisen monimutkaisuuden ja oikeudellisen epävarmuuden varalta.

Ehdotuksen mukaan jäsenvaltiot voisivat soveltaa yhtä 0-5 prosenttiin alennettua kantaa ja kahta vähintään viiden prosentin suuruista alennettua kantaa sekä vapautusta, joka liittyy edeltävässä vaiheessa maksetun arvonlisäveron vähentämiseen. Nykyinen liite III tavaroista ja palveluista, joihin alennettuja kantoja saa soveltaa, korvattaisiin negatiivisella luettelolla tavaroista ja palveluista, joihin alennettuja kantoja ei saa soveltaa.

Ehdotetut muutokset olisi ajoitettava samaan aikaan kuin lopullisen alv-järjestelmän voimaantulo. Lopullisessa alv-järjestelmässä kaikkia jäsenvaltioita rajoittaisivat samat säännöt ja niillä olisi yhtäläinen vapaus vahvistaa alv-kantansa.

Käsityksemme mukaan alkuperämaaverotukseen perustuvassa arvonlisäverojärjestelmässä verokantojen olisi oltava yhdenmukaisempia kuin määrämaassa tapahtuvaan verotukseen perustuvassa järjestelmässä, joka on jäsenvaltioille joustavampi. Näin ollen Suomen Yrittäjät katsoo, että siirryttäessä määrämaan verotukseen voi olla perusteltua, että myös arvonlisäverokantoihin tuodaan joustavuutta.

Alennetuin verokannoin tapahtuvat rajat ylittävät liiketoimet saattavat kuitenkin aiheuttaa yrityksille kustannuksia säännösten noudattamisesta ja oikeudellista epävarmuutta erityisesti silloin, kun yrityksen on maksettava vero määränpäämaassa. Suomen Yrittäjät katsoo, että määrämaaverojärjestelmään siirryttäessä ja mahdollisesti erilaisten verokantojen lisääntyessä on tärkeä varmistaa, että yritysten hallinnollinen taakka ja epävarmuus eivät kasva. Siten uudessa arvonlisäverojärjestelmässä muun muassa toimivalla keskitetyllä tietokannalla ja järjestelmillä olisi keskeinen rooli järjestelmän toimivuuden kannalta.

1.2 Lista yleisen verokannan alaisista tavaroista ja palveluista

Käsityksemme mukaan nykyisen alennettujen verokantojen tavaroita ja palveluita koskevan liitteen III korvaaminen yleisen verokannan alaisista tavaroista ja palveluista on lähtökohtaisesti kannatettava, mikäli se poistaisi mahdollisia epäjohdonmukaisuuksia ja ajantasaistaisi säännöksiä.

Jatkovalmistelussa tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, miten mahdollinen alennettujen verokantojen käyttöönoton laajeneminen vaikuttaisi kilpailuneutraliteettiin, hallinnollisen taakan kasvuun ja mahdolliseen verokilpailuun rajanylittävän kaupankäynnin osalta.

1.3 Painotettu keskimääräinen verokanta

Ehdotuksen mukaan verotulojen asianmukaisen tason varmistamiseksi ja kilpailuhaitan pienentämiseksi vahvistettaisiin painotetun keskimääräisen verokannan vähimmäistasoksi 12 prosenttia, jota jäsenvaltioiden on aina noudatettava. Keskiarvo laskettaisiin painotettuna keskiarvona niiden myyntien osalta, joissa ei ole ostajalla ostovähennysoikeutta (eli käytännössä esimerkiksi kuluttajakauppa).

Suomen Yrittäjät kannattaa ehdotusta keskimääräisen verokannan vähimmäistason asettamiseksi. Komission tulisi kuitenkin seurata asetetun vähimmäistason vaikutuksia ja riittävyyttä, ettei arvonlisäverokannoista aiheudu kilpailuhaittaa yrityksille.

2. Ehdotus pienyritysten erityisjärjestelmäksi

2.1 Yleistä

Ehdotuksen tavoitteena on luoda nykyaikainen ja yksinkertaistettu pk-yritysten järjestelmä. Ehdotuksella pyritään erityisesti vähentämään alv-säännösten noudattamisesta pk-yrityksille aiheutuvia kustannuksia ja vähentämään kilpailun vääristymiä sekä kansallisella että EU-tasolla, vähentämään raja-arvovaikutuksesta johtuvia kielteisiä seurauksia sekä huolehtimaan siitä, että pk-yritysten on helpompi noudattaa säännöksiä ja verohallintojen valvoa säännösten noudattamista.

Suomen Yrittäjät kannattaa ehdotuksen tavoitteita sekä ehdotettuja säännöksiä keskeisiltä osin. Arvonlisäverojärjestelmästä aiheutuu yrityksille useita hallinnollisia velvoitteita, jotka ovat erityisen raskaita pienille yrityksille. Säännösten noudattamisesta aiheutuvat kustannukset ovat usein pk-yrityksillä suhteellisesti korkeammat kuin suurilla yrityksillä.

2.2 Kansallisten verovapautusten enimmäisraja

Ehdotuksessa esitetään kansallisen arvonlisäverollisen toiminnan alarajaksi enintään 85.000 euron liikevaihtorajaa. Verovapautuksen soveltaminen olisi siten jatkossakin jäsenvaltioissa vapaaehtoista.

Suomen Yrittäjien näkemyksen mukaan ehdotettu arvonlisäverollisen toiminnan alaraja on korkea huomioiden esimerkiksi kilpailuneutraliteetti. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioilla on kuitenkin mahdollista asettaa raja-arvonsa tasolle, joka vastaa parhaiten niiden erityisiä taloudellisia ja oikeudellisia olosuhteita.

2.3 Tilapäinen raja-arvon ylitys

Ehdotuksessa esitetään siirtymäkautta verovapautta hyödyntäville pk-yrityksille. Tällaiset yritykset voivat edelleen käyttää pk-yritysten verovapautta kyseisenä vuonna, jos niiden liikevaihto ylittää verovapautuksen raja-arvon enintään 50 prosentilla kyseisenä vuonna. Edellä mainitun säännöksen implementoinnin seurauksena Suomessa voimassa olevasta arvonlisäveron alarajahuojennuksesta luovuttaisiin.

Suomen Yrittäjät pitää sinänsä kannatettavana, että ehdotus sisältää siirtymäkautta koskevan menettelyn eikä alarajan ylitys merkitsisi heti taannehtivaa verovelvollisuutta. Näkemyksemme mukaan alarajan huojennuksen poistuessa voi kuitenkin syntyä kynnys kasvattaa toimintaa alarajan yli, ellei samalla ole odotettavissa merkittävää myynnin lisäystä. Tämän vuoksi olisi tärkeää taata, ettei kynnys siirtyä arvonlisäverollisen toiminnan rajan alittavasta toiminnasta verolliseksi toiminnaksi olisi liian korkea.

2.4 Yksinkertaistetut alv-velvoitteet sekä verosta vapautetulle että veronalaiselle pienyritykselle

Ehdotuksessa määritellään ”pienyritys”, jolla olisi oikeus kansallisiin pienyrityksiä koskeviin yksinkertaistamistoimenpiteisiin, kuten yksinkertaistettuun rekisteröintiin, yksinkertaistettuun tietojen kirjaamiseen ja säilyttämiseen sekä pidempiin verokausiin.

Pienyrityksillä tarkoitettaisiin yrityksiä, joiden vuosittainen liikevaihto unionissa sisämarkkinoilla on enintään 2.000.000 euroa. Pienyritysten luokkaan kuuluisi arvonlisäverosta vapautetut yritykset sekä yritykset, jotka olisivat oikeutettuja vapautukseen, mutta ovat päättäneet soveltaa yleisiä sääntöjä tai joiden liikevaihto ylittää verovapautukselle asetetun raja-arvon.

Suomen Yrittäjät pitää kannatettavana yksinkertaistettujen alv-menettelyiden kohdentamista pk-yrityksille. Yksinkertaistetut alv-velvoitteet koskisivat ehdotuksen mukaan kuitenkin vain komission suosituksen määritelmän mukaisia mikroyrityksiä. Vaikka merkittävä joukko yrityksistä kuuluukin mikroyritysten määritelmän piiriin, liikevaihtorajaa voisi kasvattaa siten, että se kattaisi myös suuremman liikevaihdon omaavat pienet yritykset.

Suomen Yrittäjät

Sanna Linna-Aro
veroasiantuntija